

Arenngustrateegia "Kohila vald aastani 2025"

Kohila 2015

Sisukord

Sissejuhatus	3
Asukoht, asustus	4
Olulised ajaloolised sündmused	5
Möödunud arenguperioodi tulemused	6
Märgid ja eripära	6
Arengut mõjutavad üldised suundumused ja trendid	7
Vallasisesed suundumused	9
Valla arengut toetavad vallasisesed muutused.....	9
Valla arengut takistavad vallasisesed muutused	9
Territoriaalse asendi analüüs	10
Territoriaalset asendit mõjutavad peamised tegurid	10
Territoriaalse asendi mõjud valla arengule.....	10
Valla üldise olukorra analüüs (SWOT)	11
Olemasolevad ja ennustatavad arengusuunad	13
Põhimõtted ja väärtused	14
Visioon 2025	15
Oodatavad tulemused 2025	15
Strateegilised eesmärgid	15
Strateegilised valikuvõimalused ja valikud	16
Kohila arenguruum	25
Eesmärkide tulemusindikaatorid	26
Seire, hindamine, strateegia uuendamine	28
Lisad	29
<u>Strateegias kasutatud mõisted</u>	29
<u>Rapla maakonna keskuste arengustrateegia</u>	31
<u>Toimepiirkondade määramine</u>	33

Sissejuhatus

Käesolev Kohila valla arengustrateegia hõlmab aastaid 2015-2025 ja on edasiarendus varasematest valla arengudokumentidest.

Arengustrateegia "Kohila vald aastani 2025" on valla esimene arengukavast eraldi koostatud pikaajaline strateegiadokument.

Arengustrateegia koostamisel on lähtutud strateegilise arendamise kontseptsioonist, kus strateegia ülesehitamine põhineb valikute läbitöötamisel, mis tuginevad olukorra analüüsile, tulevikupildile omavalitsuses soovitud arengutest ja seda mõjutavate tegurite hindamisele. Strateegilisel tasandil tehtud otsused on aluseks konkreetsete ülesannete ja tegevuste püstitamisele ning seeläbi valla arengu seiret kavandavale süsteemile.

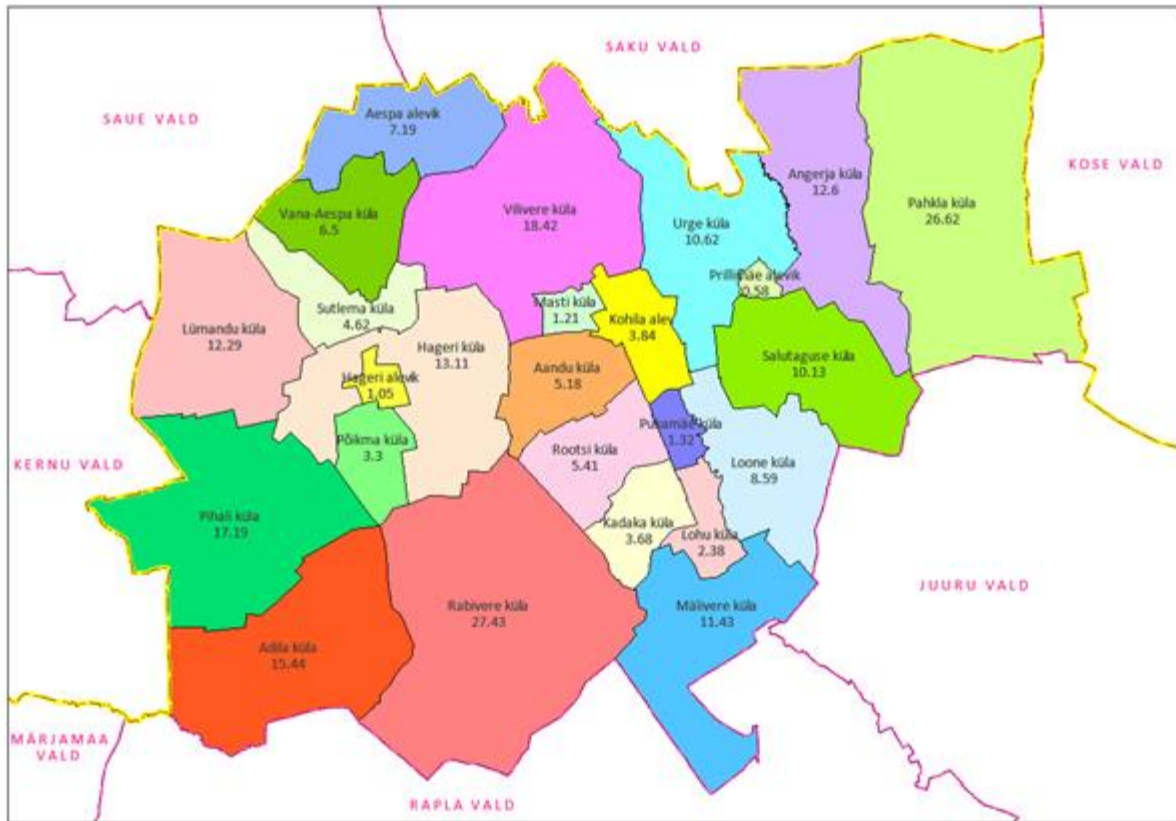
Strateegia väljatöötamine toimus perioodil veebruar kuni oktoober 2014. Peamisteks töövormideks olid volikogu liikmete, vallavalitsuse töötajate, erinevate huvigruppide esindajate strateegiaseminarid, dokumentide analüüs ja arutelud ning ajurünnakud.

Strateegia on alusdokumendina vajalik Kohila vallavalitsuse ja vallavolikogu liikmetele, kes töötavad välja erinevaid arengukavasid, programme ning langetavad vallaelu tulevikku määratlevaid otsuseid.

Kindlasti on pikaajalisest strateegiast huvitatud valla elanikud, ettevõtjad ja investeerijad, et olla informeeritud sellest, millised on valla arengu pikaajalised perspektiivid.

Asukoht, asustus

Kohila valda iseloomustab üldiselt soodne territoriaalne asend. Kohila on Rapla maakonna põhjapoolsem vald. Naabervallad Harjumaa on Kose, Saku, Saue ja Kernu ning lõuna poolt Raplamaa Juuru ja Rapla vallad. Kohilast Tallinna on 32 kilomeetrit, maakonnakeskusesse Raplasse 21 kilomeetrit.

Kohila vald on kompaktse territooriumiga (pindala 230,2 ruutkilomeetrit), mille ulatus põhja-lõuna suunal on ligikaudu 15 kilomeetrit ja idast läände ligikaudu 20 kilomeetrit. Administratiivkeskus Kohila alev asub praktiliselt valla keskmes, kaugus valla keskusest ei ole valla piires kuskil üle 17 kilomeetri.

Kohila valda iseloomustab tihe ja mitmekesine maakasutusmuster väljakujunenud teedevõrgu ning huvitava maastikupildiga. Maastikku liigendavad Keila jõgi, Angerja oja, Rabivere ja Seli raba.

Vaadeldav on asustuse põhja-lõunasuunaline paiknemine piki Tallinn-Rapla-Türi maanteed, raudteed ja Keila jõge. Mainitud asustustendents jätkub põhja suunas Saku valla Kiisa alevikus ja lõuna suunas Rapla valla Rõa külas ning Juuru valla Pirgu külas. Asustus koondub ka Hageri ja Prillimäe alevike ümbruses ning Sutlemas, Adilas, Salutagusel ja Pahklas. Tihe asustus kulgeb Kohila alevist lõunas vana Viljandi maantee ja jõe vahel praktiliselt valla lõunapiirini. Omalaadse asumi moodustavad Aespa-Vilivere põhjaosas endised aiandusühistud.

Hõredam asustus on valla kirdeosas Pahkla ja Angerja küla põhjaosa, Adila edelaosas ja Pihali küla lääneosas ning Urge külast loodes ja valla põhjapiiril vastu Saku valla

Tagadi küla. Asustamata on Rabivere raba põhja-lõuna suunaline maa-ala, mis jätkub Seli rabana Mälivere külas.

Valla hea ühenduse põhisuundades kindlustavad kaks tähtsat põhja-lõunasuunalist magistraali: Tallinn-Rapla-Türi maantee ja Tallinn-Rapla-Viljandi/Pärnu raudtee. Lääne-idasuunalise liiklussoone läbi valla moodustab Kernu-Urge-Vaida tee, mis loob ühenduse Pärnu, Tartu ja Narva maanteega.

Olulised ajaloolised sündmused

Valla ja piirkonna arenguid mõjutanud ajaloolised sündmused:

- 1216** - esimene kirjalik mäрге pärineb Lohu küla kohta (villa magna Lone) Läti Henriku kroonikast seoses muistse vabadusvõitlusega ristisõdijate vastu Loone linnuse juures;
- 1221** - ehitati esimene Hageri kirik Taani misjonäride poolt;
- 1241** - esimest korda mainitud Kohila küla (Koil, Koylse);
- 1438** - Kohila mõisa esmamainimine;
- 17. sajandi keskpaigas** rajati Tohisoo mõis;
- 1696** - esimene teade Hageri koolide kohta;
- 1786** - Kohila mõisas avati kool;
- 1870** - kohaliku vallavalitsuse algatusel loodi Kohila vallakool;
- 1892** - Hageri kiriku õnnistamine;
- 1893** - Kohila mõisa ehitati väike puupapivabrik (Kohila paberivabrik);
- 1901** - anti käiku kitsarööpmeline raudtee, Tallinna-Viljandi raudteeliini haru;
- 1909** - kiriku lähistele kujunenud Hageri alevikku kirikuõpetaja K. Thomsoni eestvedamisel rajatud erakooli avamine, mis oli ainus tollasel Harjumaal, kus sai selleaegsetes karmides venestamise tingimustes õppida emakeeles;
- 1910 - 1918** - Kohila kool kandis Ministeeriumikooli nime;
- 1918 - 1923** - kool kandis Kõrgema Rahvakooli nime ja tegutses viieklassilisena;
- 1923** - Kohila kool reorganiseeriti 6-klassiliseks algkooliks ja alustati õppetööd Tohisoo mõisa härrastemajas;
- 1939 - 1950** - Kohila vald Harjumaa koosseisus;
- 1939.** aasta oli vallas 3415 elanikku, territooriumi suurus oli 15 271,26 ha, põllumajandusloenduse järgi oli vallas 501 talundit kogupindalaga 13 648,9 hektarit, 2077 elanikuga;
- 1945** - moodustati vallas Kohila külanõukogu, Lohu külanõukogu ja Kurtna külanõukogu;
- 1945** - Kohila sai aleviks;
- 1956** - Kohila kool reorganiseeriti keskkooliks;
- 1961** - avati uus koolimaja (kitsaks jäänud koolimajale rajati aastatel 1974-1977 juurdeehitus);
- 1991** - Kohila alevile ja vallale omavalitsusliku staatuse andmine;
- 1993 - 2002** - Kohila alevvald;
- 1995** sügisest nimetati kool ümber Kohila Gümnaasiumiks;
- 2002** - senise Kohila valla (alevi) ja senise Kohila valla baasil moodustati uus omavalitsusüksus Kohila vald.

2000 /2003 õppeaastast kuuluvad kooli juurde ka Kohila kooli Hageri klassid;
2012 - lastevanemate initsiatiivil loodi mittetulundusühing Kohila Mõisakool eesmärgiga asutada Kohilasse eraüldhariduskool. Alustav kool lähtub oma põhimõtetes Tallinna Vanalinna Hariduskolleegiumi, MTÜ Miikaeli Ühenduse ja Püha Miikaeli Kooli kontseptsioonist.

Möödunud arenguperioodi tulemused

Viimaste aastate (2010 - 2013) valla mahukamad tegevused ja tulemused:

loodud Keskkonnahariduskeskus (KHK);
rakendatud koostöös KHKga gümnaasiumis loodus- ja reaalooppesuund;
uuendatud ettevõtjate toel väliskeitpargi atraktsioonid;
parenenud kalmistukultuur (andmebaas, korrastatus);
ehitatud Kohila - Lohu kergtee, Urge tööstusala juurdepääsutee;
viidud ellu suuremad ja väiksemad investeeringud erinevate fondide toel sh ühisveevärgi ja kanalisatsioonisüsteem Kohila alevis, kaugküttetrasside rekonstrueerimine, staadioni ehitus, raamatukogu valmimine, saunade kordategemine, teede tolmuwabade katete ja kergteede ehitus, turvalisuse nõuetele vastava raudtee ülesõidu ja kõnnitee ehitus, mänguväljakute, paadisildade ja rannavollekeskuse rajamine, rekreatsioonialade laiendamine, suusa- ja jooksuradade kasutuskorda seadmine jt .

Märgid ja eripära

Iga paikkonna areng saab tugineda tema tugevustele, väljakujunenud identiteedi põhijoontele.

Milles väljendub Kohila eripära, tema „oma nägu“? Alljärgnevalt, tuginedes strateegia koostamise käigus toimunud aruteludele, on esitatud kokkuvõtte Kohilale omastest märkidest. Eeltoodud Kohilale iseloomulikke jooni on arvestatud ja edasi arendatud käesolevas strateegias.

KOHILA KESK-EESTI PÕHJAVÄRAV		
KOHTUME KAPA-KOHILAS <i>muusika, kunst</i> 	TÖÖSTUSMAASTIK <i>tööstusajalugu, töökohad, ettevõtlus, ettevõtlikkus</i>	VÄÄRTUSTADES ELU <i>loodus, tervis, liikumine</i>
✓ KAPA ROCK		✓ Suveserv
✓ Suurevormilise keraamika sümposion		✓ Öövolle
✓ Kapa-Stuudium		✓ Võidupüha Tänavakorvpall
✓ Sume on öö		✓ Kohila kümp
✓ Avatud hoovide päev		✓ Kohila rahvajooks
✓ Lastelaagrid		✓ Hammeri maleturniir
✓ Põnnide paraad		✓ Kohila lahtine tenniseturniir

Arengut mõjutavad üldised suundumused ja trendid

Elanikkond

Elanikkonna vananemine ja vähenemine. Negatiivne iive, rahvastiku vananemine tingivad rahvastikukoormuse jätkuva kasvu. Tööikka jõudvate inimeste arv väheneb võrreldes pensioniealiste inimeste arvuga. Elanikkonna vähenemine mõjutab nii tootjaid kui tarbijaid. Elanikkonna vananemisega seoses tuleb järjest enam arvestada vanema generatsiooni soovide ja vajadustega.

Noortekesksus. Elanikkonna vananemise kõrval suureneb järjest enam vajadus arvestada noorte kui grupiga, kuna noored on muutumas üha aktiivsemaks.

Vanuselise eristumise ähmastumine. Ühelt poolt vähenevad erisused noorte ja vanade vaba aja veetmise ning kultuuri- ja spordi tarbimisharjumuste vahel, teiselt poolt muutuvad järjest olulisemaks ka nn kolme põlvkonna ühistegevused (näiteks kogupereürituste populaarsuse kasv). Kokkuvõttes tekitavad nimetatud suundumused tarviduse siduda ja sulandada noortele ja vanadele suunatud tegevusi.

Piiride avatus, mobiilsus. Maailmas näitab tõusutrendi inimeste liikuvus: tugevneb suundumus liikuda, vahetada elu- ja töökohti ning seda nii riigisiselt kui teistesse riikidesse liikudes. Nimetatud trendiga paralleelselt ja seda võimendavalt süveneb konkurents kvaliteetse töö ja kvalifitseeritud tööjõu pärast.

Elu-, töö- ja sotsiaal-kultuuriline keskkond

Elatustaseme ja elukeskkonna kvaliteedi erinevus keskuste ja maapiirkondade vahel on üheks oluliseks põhjuseks elanikkonna lahkumisel maapiirkondadest. Eelistatumaks sihtpunktiks on pealinn Tallinn ja selle lähiümbrus ning regioonikeskused, kuhu on koondunud valdav osa töökohtadest. Pikemas perspektiivis saab elukoha valikul määravamaks keskkonna kvaliteet.

Hõive kasvutempo eelmisel aastal aeglustus ning aastases arvestuses jääb see 2014. ja järgneval aastal tagasihoidlikuks (0,2–0,3%). Viimase rahvaloenduse tulemustele toetudes on alust arvata, et alates 2016. aastast alates hakkab hõivatute arv kiirenevas tempos vähenema, mis piirab paratamatult ka Eesti majanduskasvu võimalusi.

Töötus. Alates 2010. aastast hakkas töötus peale kaheaastast kasvu vähenema. Suurenenud on noorte tööpuudus, mis on tingitud 1980-ndate lõpul ja 1990-ndate algusaastatel sündinud arvuka põlvkonna sisenemisest tööjõuturule. Riskiks on pikaajaliste töötute osakaalu ja struktuurse tööpuuduse suurenemine, kuna uusi töökohti lisandub suhteliselt vähe.

Tööjõu puudus on saamas probleemiks üldise rahvastiku vähenemistendentsi tõttu.

Suurenev nõudlus „kättesaadavuse” (ja selle kvaliteedi) järele. Järjest olulisemaks muutuvad liikumise ja liiklemise võimalused, kiirus ja mugavus.

Suurenev nõudlus keskkonna kvaliteedi järele. Elu- ja töökoha valikuid mõjutab järjest enam keskkond. Ollakse seal, kus keskkond on sobiv ja kus tullakse vastu elanike nõudmistele ja vajadustele.

Majanduskeskkonna kallinemine. Kallineva majanduskeskkonna tingimustes muutuvad teenused (vähemalt teatud elanikkonnagruppide jaoks) vähem kättesaadavaks, seda nii kultuuri, spordi kui noorte vaba aja veetmise osas.

Killustatuse suurenemine. Inimestel on järjest enam erinevaid soove, huvisid, hobisid jne. Järjest rohkem tegeldakse erinevate huvialade ja vaba aja veetmise viisidega. Tähtsustumas on nišitegevused. Paralleelselt eksisteerib oht killustada end paljude erinevate tegevuste vahel.

Uue põlvkonna netistumine, digitaliseerumine, virtuaalsus. Virtualiseerumise trend tähendab erinevate valdkondade/tegevuste virtualiseerumist – tegevused on järjest vähem seotud mingi konkreetse aja ja kohaga. Sellega seoses avarduvad osalemise võimalused.

Tervisliku mõtlemise kasv. Igapäevases elus väärtustatakse rohkem tervist, pööratakse senisest enam tähelepanu riskide vähendamisele.

Interdistsiplinaarsuse kasv. Piirid eri valdkondade vahel hägustuvad ja suureneb valdkondadevaheliste koostöövõrgustike hulk. Toimub selliste valdkondade nagu ettevõtlus, kultuur, sport, haridus jne. järjest suurem „läbikäimine“, omavaheline segunemine, koostöö nende vahel.

Kommunikatsiooni hulga ja mitmekülgsuse kasv. Kasvava infohulga tingimustes kujuneb järjest olulisemaks see, kuidas leida vajalikku teavet ja olla ise leitav. See tähendab oskuslikku – vastavas kontekstis sobilike kommunikatsioonitüüpide, -kanalite jne valimist ja kasutamist. Nimetatud tingimustes kujunevad omanäolisuse hoidmine ja teistest eristumise suutlikkus valla arengu seisukohalt kriitilise tähtsusega võimekusteks.

Vallasisesed suundumused

Valla erinevates valdkondades toimunud suundumused, lähtudes nende mõjust arengule, jaotuvad kaheks. Ühelt poolt on tegemist selliste trendidega, mis on loonud soodsa pinnase valla edasiseks arenguks. Teise poole moodustavad negatiivsed suundumused ja muutustega kaasnenud uued probleemid.

Valla arengut toetavad vallasisesed muutused

Valla arengut toetavad järgmised viimastel aastatel toimunud muutused:

elanike arvu kasv viimasel kümnendikul;
palgatöötaja keskmise brutotulu kasv;
majandusüksuste (ettevõtete) arvu kasv;
töökohtade arvu kasv;
üüripindade nõudluse kasv;
külaelu aktiveerumine ja vabaühenduste elujõulisus;
projektipõhise tegevuse kasv;
raamatukogudes lugejate arvu kasv.

Valla arengut takistavad vallasisesed muutused

Valla arengule on takistuseks järgmised viimastel aastatel toimunud muutused:

elanikkonna vananemine;
sisserände vähenemine;

naiste väljarände suurenemine;
tööjõu puudus;
üüripindade nappus;
õpilaste arvu vähenemine gümnaasiumiosas;
sotsiaalvaldkonna töömahu suurenemine;
valla asutuste personali vananemine.

Territoriaalse asendi analüüs

Territoriaalsed asendid mõjutavad peamised tegurid

Kõige üldisemalt sõltub valla suhteline asend Tallinna linna ja kogu pealinnaregiooni arengutest ning seostest Eestis ja Läänemere regioonis. Hetkel toetavad Kohila valla suhteliselt soodsat territoriaalset asendit Tallinna linna kui Eesti suurima kasvukeskuse areng ja hea kättesaadavus Läänemere keskustest.

Samuti on valla suhtelise asendi seisukohast oluline Tallinna äärelinnastumise protsessi ja sellega kaasneva pendelrände intensiivsus, samuti Harjumaa Saku ja Saue valla ning Raplamaa Rapla valla areng ja seosed regioonis. Äärelinnastumise protsessi jätkumine ja tõenäoline intensiivistumine lõimib valda veelgi enam pealinnaregiooniga ning tugevdab valla mitmete piirkondade asendit pealinna arenguvööndis.

Territoriaalse asendi realiseerumist mõjutavad teede ja liiklussõlmede kvaliteet ning ühistranspordi ühendus (sh ühenduskiirus) Tallinna ning pealinnaregiooni teiste piirkondadega. Mida paremad need on, seda "lähemale" vald erinevatele regiooni osadele liigub.

Territoriaalse asendi mõjud valla arengule

Lähedus Tallinna linna töö- ja õpikohtadele ning sealsed tööjõuressursid on loonud aluse igapäevaseks pendelrändeks rohkem vallast välja ja vähem valda sisse.

Kohila asend Rapla - Kohila - Tallinn arengukoridoris, Rapla - Türi - Arkma maanteel on toonud kaasa liiklusintensiivsuse kasvu ja sealhulgas rasketranspordi rohkuse vallasisestel teedel.

Tallinna lähedus mõjutab avalike teenuste arendamise vajalikkust ja võimalikkust. Mitmete teenuste puhul on kaheldav vajadus nende kohapeal osutamiseks, kuivõrd teenus on kättesaadav piisavalt lähedal. Teiselt poolt on tugev konkurents avalike teenuste pakkumisel ka takistuseks nende kohapealsele väljaarendamisele.

Elanikud, kellest paljud on läbi töö ja õppimise seotud Tallinna regiooniga tarbivad teenuseid (erateenused, kaubandus) seal ning vähem kohapeal. Nende elanike

seisukohast Kohila valla asend tähendab seda, et teenuste ja kaupade pakkumine on siin mitmekesine. Küll aga pärsib selline olukord teenuste ja kaubanduse väljaarendamist kohapeal, mis vähendab elukohta atraktiivsust nende elanike suhtes, kes on paiksed.

Asend loob valla ettevõtjatele soodsa tegevuskeskkonna – kasutada on kogu Rapla – Kohila - Tallinn arengukoridori tööjõuressursid ning lähedus transpordisõlmedele sh raudtee, mis loob valla ettevõtetele konkurentsivõimelise logistilise positsiooni. Valla elanike jaoks on kättesaadav aga kogu koridori tööturg.

Asend ja tihe läbipõimimine mitmetes eluvaldkondades loob tavalisest suurema koostöövajaduse teiste kohaliku omavalitsuse üksustega nii Tallinna kui Rapla suunas.

Igapäevaelu seotus Tallinna regiooniga on takistuseks valla identiteedi tugevnemisele ning ühtse kogukonna väljakujunemisele. Asendi erinevused valla piirkondade vahel muudavad ühtse identiteedi saavutamise veelgi raskemaks.

Valla üldise olukorra analüüs (SWOT)

Valla peamisteks tugevusteks on Tallinna lähedus, heal tasemel transpordiühendus, turvaline elukeskkond, aktiivne kogukond, koostöövalmidus ja tugeva vallakeskuse Kohila alev olemaolu.

Olulised nõrkused on valla elanike registris olevate elanike vähenemine, tööjõu puudus ja üürikorterite vähesus.

Põhilised võimalused on väliste toetuste aktiivne kasutamine vajalike projektide läbiviimiseks, kogukonna sidususe kasvatamine, valla maine teadlik kujundamine.

Ohuks valla arengule on elanikkonna jätkuv vähenemine ja vananemine ning võtmeisikute mujale tööle siirdumine.

Sisemised tugevad küljed	
• Geograafiline asukoht: Tallinna lähedus	
• Heal tasemel, kiire, mitmekesine (buss, rong) transpordiühendus	
• Turvaline roheline elukeskkond	
• Aktiivne kogukond, koostöövalmidus	
• Tugev vallakeskus	
• Head sportimisvõimalused	
• Mitmekesine kultuurikeskkond, kultuuriline ühistegevus on silmapaistev	
• Huviala omandamiseks head võimalused	
• Haridus prioriteetsel kohal	

• Alus- ja põhihariduse hea tase	
• Ettevõtluskeskkond - tehnopark + tootmistraditsioonid	
• "Vedavate" ettevõtete olemasolu	
• Tööstuskogemuse olemasolu	
• Eneseteostuse ja -täienduse võimaluste olemasolu	
• Tagatud esmatasandi teenused ja baasturvalisus (olemasolev tuletõrje, politsei, kiirabi jne)	
• Tugev haridus- ja kultuuriasutuste koostöö võrgustik	

Sisemised nõrgad küljed	
• Valla registris olevate elanike arv väheneb	
• Tööjõu vähesus	
• Puuduvad vabad elamispiinnad (olematu üürikorterite turg)	
• Perearsti ametikoht komplekteerimata	
• Sõimekohtade vähesus	
• Ruumikitsikus ja füüsilise keskkonna seisukord, koolis, lasteaias, spordikompleksis	
• Gümnaasium ei arene sihtgruppide poolt oodatud suunas	
• Teaduspõhiste huvialaringide vähesus	
• Majutuskohtade vähesus (olematus)	
• Ettevõtjate omavahelise ja kooliga koostöö puudumine	
• Matkaradasid, terviseradasid pole piisavalt	
• Teede taristu vajab investeringuid	
• Transport valla äärealadelt (taksoteenus?) keskusesse jne	

Võimalused	
• Toetuste aktiivne kasutamine (EL, Norra)	
• Kogukonna sidusus: erinevate sihtrühmade koostöö korraldamine (ettevõtjad, MTÜd, muud rühmitused - vald)	
• Valla maine teadlik kujundamine	
• Rohealade ja jõeäärsete alade korrastamine	
• Liikumine looduses kergteedel ja rattaga	

• Gümnaasiumi ja koolituskeskuse koostöö kõrgkoolidega	
• Õppetöö väline gümnaasiumi ruumide kasutamine	
• Täiskasvanute täienduskoolituse laiendamine	
• Huvi- ja üldhariduse õppekavade integreerimine	
• Hageri kihelkonna keskus “vabaõhumuuseumina”	
• Valla allasutuste ühised tarkvara koolitused vabavara kasutusele võtmiseks jms	
• Tugiteenuste konsolideerumine	
• Ühisprojektid naaberomavalitsusega	
• Haldusreform - võimalus liituda naabervallaga	

Ohud	
• Valla registris olevate elanike arvu vähenemine - tulubaasi vähenemine	
• Jätkuv elanike arvu vähenemine ja vananemine	
• Võtmeisikud, kes koostöömeelsed, lähevad mujale tööle vms	
• Rail Baltica	
• Gümnaasiumihariduse kadumine	
• Elukeskkonna halvenemine (looduskeskkond, sotsiaalne) - näiteks tammid jõgedel, raba kuivaks, miljöölade hääbumine	
• Perifeeriaks jäämine valdade ühinemisel	
• Maakonnakeskuse eelistamine EL vahendite jagamisel	
• Lahustumine Suur-Tallinna regioonis	

Olemasolevad ja ennustatavad arengusuunad

Tegevuskeskkonna kiirete muutuste ennetamine on keeruline. Muutuste ennetamist kergendab olulisematest arengusuundadest piisavalt hea ülevaate loomine. Ka pärast arengusuundade määratlemist võib muutuste ennetamine olla raske, kuid nendega kohanemine on juba palju kergem. Muutus võib sel juhul osutada rohkem võimaluseks kui ohuks.

Alljärgnevalt on arengusuundi vaadeldud kuues rühmas:

Globaalsed ja üldised arengusuunad

- Linnastumine,
- Elanikkonna vähenemine ja vananemine,
- Kompetentseid töötajaid väga raske leida,
- Tööjõu vaba liikumine,
- Arvutustehnika kasutamise seotud oskused ja võimalused lisanduvad kõigis valdkondades.
- Institutsioonide, ettevõtete koostöövõrk laieneb.
- Energia/kütuse hindade tõus.
- Majanduskasvu pidurdumine (kasv ilma töökohtadeta)

Elanikest ja asustuse arengust lähtuvad arengusuunad		Tehnoloogiast lähtuvad arengusuunad
<ul style="list-style-type: none"> • Tallinna regiooni võimsuse kasv • Tõmbekeskuste konkurents • Maapiirkondade asustuse hõrenemine • Noorte tööpuudus • Migratsioon Euroopasse • Töö- ja õpirände kasv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ehituse muutumine rohelisemaks • Säätva transpordi areng • Taastuvenergeetika levik • E-äriride levik • Mobiilseadmete levik • Põllumajanduse tehnologiseerumine 	
Kohaliku omavalitsuse arengusuunad	Elukeskkonnaga seotud arengusuunad	Riigi ja avalikkusega seotud arengusuunad
<ul style="list-style-type: none"> • Maapiirkondades maksu- maksjate arvu vähenemine • Sotsiaalse koormuse kasv • Ülesannete koormuse kasv ilma rahalise katteta • Sõltuvuse kasv projektirahadest 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskkonnaküsimuste olulisuse kasv • Kasvab energia efektiivsema kasutamise olulisus. • Elukeskkonna kallinemine (vesi, kanalisatsioon jt) • Kasvab keskkonna- ja tervise- teadlikkus 	<ul style="list-style-type: none"> • E-riigi areng • Kodanikuühiskonna areng • Vabaühenduste ja vabatahtlikkuse (heategevuse) levik • Riigikapitalism

Põhimõtted ja väärtused

VASTUTUS - ametnikud ja elanikud kannavad vastutust oma tegevuse eest, arendades valda, kus on hea elada.

USALDUS JA AVATUS - elanikud võivad loota oma esindajatele, avaliku teenuse osutajatele ja oma vallale. Vallavalitsuse tegevus on avalik ja usaldusväärne.

SALLIVUS - Kohila vald on koduks kõigile valla elanikele sõltumata nende erinevatest arvamustest, uskumustest, hoiakutest ja tavadest.

KOOSTÖÖ – Kohila vallas hinnatakse koostööoskust. Vallavalitsus tegutseb koostöös äri- ja kolmanda sektoriga.

Visioon 2025

Kohila vald on:

kasvava elanikkonnaga, haldussuutlik ja tasakaalustatud arenguga Raplamaa omavalitsusüksus pealinnaregioonis;

esteetilise miljöö, kõrge kogukonnakultuuriga, kodu, perekonda ja tervist väärtustav ning heade ühendustega turvaline elamispaik, kus pakutakse kvaliteetseid avalikke teenuseid, soositakse ettevõtlikkust, hoolitakse inimesest ja looduskeskkonnast;

piirkonna õpikeskus, kultuurilise vaba aja veetmise paik pealinnaregiooni ja maakonna elanikele ja külalistele.

Oodatavad tulemused 2025

Aastal 2025 on realiseerunud vallas järgmised tulemused:

Kohila Gümnaasiumi säilimine ja saavutatud uus õppekvaliteet;
kättesaadav lastehoiuteenus;
toimiv korteriturg - uued elamispinnad;
kättesaadav kvaliteetne esmatasandi tervishoiuteenus;
suurenenud töökohtade arv kvaliteetsete töökohtade tekkimine;
rahuldav ühistransport küla ja vallakeskuse vahel;
kõik valla suuremad asumid kergteedega ühendatud;
tihe koostöö naabervaldadega teenuste jagamises;
energiatõhususe põhimõtete rakendamine elukeskkonna arendamisel;
8000 sissekirjutatud elanikku.

Strateegilised eesmärgid

Kohila valla strateegilised eesmärgid lähtuvad valla visioonist ning käsitlevad valla arengu võtmevaldkondi.

SE 1: Kohila vald on eesmärgipäraselt juhitud ja arendatud, kvaliteetsete avalike teenustega pealinnaregiooni ja Rapla maakonda hästi lõimitud omavalitsusüksus.

SE 2: Väärtuslik eluruum, kus elanike arvu kasv on tasakaalus elamumajanduse, sotsiaalse ja tehnilise infrastruktuuri arenguga.

SE 3: Atraktiivne ettevõtluskeskkond.

SE 4: Valla asulatest on kvaliteetne ja turvaline, elanike ning ettevõtete vajadusi rahuldav teede- ja ühistranspordiühendus vallakeskusesse Kohilasse, maakonnakeskusesse Raplasse ning pealinna Tallinna.

SE 5: Tehnilised infrastruktuurid rahuldavad elanike ja ettevõtete vajadusi, loovad sobivates kohtades eeldused elamu- ja ettevõtlusalade arenguks ning tagavad puhta looduskeskkonna säilimise.

SE 6: Sotsiaalne infrastruktuur soosib valla ühtlast ja terviklikku arengut ning tagab elukeskkonna konkurentsivõime regioonis.

SE 7: Kaasatud vallakodanikud, tegusad küla - ja asumikogukonnad ning elanikel tugev Kohila valla identiteet.

Strateegilised valikuvõimalused ja valikud

Kohila valla arendamisel kerkivad erinevates valdkondades esile mitmed põhimõttelised valikuvõimalused, mille seast on eeloleval arendusperioodil arendustegevusele täpsema suuna andmiseks välja valitud olulisemad.

Territoriaalne asend

1. Valla Tallinna linnaregiooni lõimumise ulatus:

Tihedam lõimumine pealinnaregiooniga	
Tihedam lõimumine maakonnaga (maakonna keskusega)	
Olemasoleva lõimumise taseme säilitamine Rapla maakonnaga ja senisest tihedam lõimumine pealinnaregiooniga	
Lõimumise vähendamine ning valla sotsiaal-majandusliku ja territoriaalse autonoomia tugevdamine	

Strateegiline valik: Olemasoleva lõimumise taseme säilitamine Rapla maakonnaga ja senisest tihedam lõimumine pealinnaregiooniga.

Lõimumise eelduseks on lähedus Tallinna linnale, vallakeskuse paiknemine Tallinna ja maakonnakeskuse Rapla vahel ning senine koostöö teiste omavalitsusüksustega. Vajadus lähtub suure osa elanike töökohtade ning kõrgema tasemega haridus-, kaubandus- ja teenindusasutuste paiknemisest Tallinnas. Haldusreformi teostamisel kaalutakse liitumisi naabervaldadega.

2. Vallasisesed asendierisused:

Asendierisuste vähendamine	
Asendierisuste säilitamine samal tasemel	

Asendierisuste suurendamine	
-----------------------------	--

Strateegiline valik: Vallasiseste asendierisuste vähendamine.

Vallasisesed asendierisused takistavad asustuse ja ettevõtluse ühtlasemat paigutumist valla territooriumil. Vallasisese ruumilise arengu planeerimisel on oluline (sh Rail Baltica trassivalik) arvestada ajalooliselt kujunenud valla keskuse ja teiste asulate arenguvõimaluste säilitamisega.

Rahvastikuprotsessid

1. Rahvaarvu suuruse muutmine:

Maksimaalne kasv	
Reguleeritud kasv	
Arvu stabiliseerimine	

Strateegiline valik: Valla rahvaarvu maksimaalne kasv.

Eeldused rahvaarvu kasvuks – Tallinna lähedus, hea elukeskkond – on vallas olemas.

2. Rahvastiku kontsentreeritus:

Kasvu kontsentreeritus Kohila alevisse ja selle lähiümbrusesse	
Kasvu ühtlasem jaotumine mitmesse keskusesse	
Kasvu suunamine vallakeskusest väljapoole; korterelamud Kohilas, Aespa oluline keskus elanike arvu tõusuks	

Strateegiline valik: Kasvu suunamine vallakeskuse lähiümbrusse ja väljapoole, mitmesse keskusesse (korterelamud Kohilas, Aespa oluline keskus elanike arvu tõusuks).

3. Sisserände struktuuri kujundamine:

Kitsa rahvastikusegmeni sisserände soosimine	
Erinevatele rahvastikusegmentidele suunatud rändepoliitika	
Struktuuri mittekujundamine	

Strateegiline valik: Erinevatele rahvastikusegmentidele suunatud rändepoliitika.

Kohaliku elanikkonna jätkusuutlikkuse ja kohalike avalike teenuste (koolid, lasteaiad, vaba aja teenused) tarbijaskonna kujundamisel on oluline ka noorte, iseseisvat elu alles

kujundavate perede sisseränne. Üldjuhul sellistel peredel maja ostuks vahendid puuduvad ja see eeldab korterite pakkumist müügi- ja renditurul.

Asustus ja maakasutus

1. Asustussüsteemi struktuur:

Vallakeskuse suhteline tugevdamine ja külade arendamine	
Külade (külakeskuste) eelisarendamine	
Olemasoleva seisundi säilitamine	

Strateegiline valik: Vallakeskuse suhteline tugevdamine ja külade arendamine.

Elujõuliste külade võrgustiku säilimine eeldab kohapealse ettevõtluse tugevnemist ning heade transpordiühenduste olemasolu. Külade areng vallakeskusega samas tempos võimaldab valla territooriumil hajutada keskkonnakoormust, luua rohkem hea keskkonnakvaliteediga eluasemeid, kuid samas suurendab kulusid infrastruktuuri rajamisele.

2. Maakasutustüüpide eelistused:

Elamualade arendamine (sh.korterelamute ehitamine) ja tööstus ning ettevõtlusalade pakkumine arendajatele	
Tööstus- ja ettevõtlusalade eelisarendamine	
Rohealade ja põllumajandusliku maakasutuse eelistamine	

Strateegiline valik: Nii elamu- kui ka tööstus - ja ettevõtlusalade arendamine.

Nii elamu- kui ka ettevõtlusalade arendamine loob eeldused suhtelise tähtsuse kasvuks pealinnaregioonis, suurendab valla integreeritust regioonis ning ühtlasi kasvatab sellega kaasnevat pendelrännet.

Tööhõive ja ettevõtlus

1. Ettevõtluse ja töökohtade loomise (valdkondlik) poliitika:

Igat laadi ettevõtluse ja töökohtade tekke soodustamine	
Teadmisemahuka ettevõtluse ja töökohtade tekke eelisarendamine	
Tööstuse eelisarendamine	
Maamajanduse (sh põllumajandus) eelisarendamine	
Puhkemajanduse eelisarendamine, tööstuse piiramine	
Ettevõtluse ja töökohtade probleematikaga mittetegelemine	

Strateegiline valik: Igat liiki ettevõtluse ja töökohtade tekke soodustamine (tingimuste loomine), välja arvatud tööstused, mis halvendavad keskkonda ja valla asulate miljööväärtust.

Ettevõtluse areng ja sellega kaasnev töökohtade kasv vallas pakub uusi võimalusi nii kohalikele elanikele kui ka maakonna ja pealinnaregiooni töötajaskonnale.

Valla ettevõtluse arendamisel tuleks arvestada nii maakonna kui pealinnaregiooni tööjõuturuga.

Soosida tuleks puhkemajandust kõikjal valla territooriumil, vastavalt kohalikele eeldustele.

Puhkemajanduse areng kaugemates külades on oluline töökohtade looja hajaasustuses (turismitalud jms). Samuti on puhkemajandus oluline kultuuriliste innovatsioonide kandjana, mentaliteedieristuste vähendajana.

Teed, liiklus ja ühistransport

1. Transpordiliikide tasakaal:

Maanteetranspordiühenduste arendamine	
Raudteetranspordi arendamine	

Strateegiline valik: Keskendumine nii maantee- kui raudteetranspordi arendamisele.

2. Ühis- ja eratranspordi tasakaal:

Ühistranspordi osakaalu suurendamine	
Eratranspordi osakaalu suurendamine	
Praeguse olukorra säilitamine	

Strateegiline valik: Ühistranspordi osakaalu suurendamine.

Ühistransport on keskkonnasõbralikum ja sobib kõigile elanikerühmadele. Toimiva ühistranspordisüsteemiga välditakse teede ülekoormatust ja võimalikke ummikuid Tallinna piiril. Eratranspordiga konkurentsivõimelise ühistranspordisüsteemi väljakujundamine nõuab senisest enam ressursi ja regionaalset koostööd.

3. Teede liikide arendamine:

Keskendumine põhimaanteed arendamisele	
Keskendumine kruusateede rekonstrueerimisele	
Valla teedevõrgu ühtlane arendamine	

Strateegiline valik: Valla teedevõrgu ühtlane arendamine.

Valik lähtub arusaamisest, et kõik teed tuleks korda saada ja korras hoida.

Olulised arendused on nii 4-realine maantee Tallinna-Kohila suunal, kergteed vallasiseseks liikumiseks nii jalgrattaga ja jalgsi ning ka kruusateede järkjärguline viimine mustkatte alla.

Tehnilised infrastruktuurid

1. Arenduse regionaalne ulatus:

Arendamine valla piires	
Arendamine koostöös teiste omavalitsusüksustega pealinnaregioonis	
Arendamine koostöös teiste omavalitsusüksustega maakonnas	

Strateegiline valik: Tehniliste infrastruktuuride arendamine pealinnaregiooni- ja maakonnapõhises koostöös, vastavalt vajadusele.

Kuigi valla piires on tehnilisi infrastruktuure arendada organisatoorselt lihtsam on regionaalsed lahendused ökonoomsemad, keskkonnasõbralikumad ning neile on üldjuhul lihtsam leida kaasfinantseerimist EL fondidest.

2. Omandipoliitika kommunaalmajanduses:

Võimalikult palju infrat kohaliku omavalitsuse omandis ja operaatorid erasektorist	
Võimalikult palju erasektori omanduses	
Kohaliku ja erasektori kaasomandi eelistamine	

Strateegiline valik: Avaliku ja erasektori partnerlus kommunaalmajanduses.

Kohaliku omavalitsuse omand tagab kontrolli kommunaalteenuste arengu ja haldamise üle, erasektori kaasamine suurendab investeerimisvõimet ja kindlustab kuluefektiivse majandamise.

Heakord, miljöo ja looduskeskkond

1. Asulamiljöo kujundamine:

Väikelinnaline vallakeskuses ja tüüpiline küla perifeerias	
Äärelinnaline vallakeskuses ja tüüpiline küla perifeerias	
Äärelinnaline üle kogu valla	
Olemasoleva miljöo säilitamine	

Strateegiline valik: Väikelinnaline vallakeskus Kohilas, Aespa aedlinnak ning esteetilise välisilmega külad.

2. Looduskeskkonna kaitse:

Kaitse on prioriteetne	
Looduskeskkonna kaitse teenib puhkemajanduse huve	
Kompromiss elamuarenduse ja tööstusega	

Strateegiline valik: Kompromissi saavutamine looduskeskkonna kaitse ning elamuarenduse ja tööstuse arengu vahel.

Olemasolevate proportsioonide säilitamine. Peab olema võimalik elumupiirkondi ja tööstust areneda nii, et säiliks rekreatsioonialad tiheasustuse naabruses ja senised kasutuses olnud rekreatsioonialad ka kaugemal ning olemasolevad kaitsealad. Kaitsealade mahu suurenemine peab olema objektiivselt põhjendatud ja eelkõige peab eelistama riigi omanduses olevaid maid.

Alus- ja üldharidus

1. Haridusteenuse osutamise ulatus:

Haridusvõrgu väljaarendamine, valla laste ja noorte maksimaalne kohapealne rahuldamine gümnaasiumi-, põhi- ja alusharidusteenusega	
Valla laste ja noorte maksimaalne kohapealne rahuldamine alus-, põhi- ja gümnaasiumi haridusteenusega, vajadusel gümnaasiumiharidusteenuse sisseostmine teistelt omavalitsusüksustelt	
Haridusvõrgu väljaarendamine. Valla, maakonna ja osaliselt pealinnaregiooni laste ja noorte rahuldamine gümnaasiumi-, põhi- ja alusharidusteenusega	

Strateegiline valik: Haridusvõrgu väljaarendamine. Valla, maakonna ja osaliselt pealinnaregiooni laste ja noorte vajaduste rahuldamine gümnaasiumi-, põhi- ja alusharidusteenusega.

Vaba aeg, kultuur, sport

1. Vaba aja infrastruktuuri ja tegevuse kohalik piirkondlik aspekt:

Infrastruktuuri kontsentreerimine vallakeskusesse	
Keskendumine külakeskuste arendamisele	
Nii vallakeskuses kui külades (külakeskustes) vaba aja veetmise võimaluste proportsionaalne arendamine	

Strateegiline valik: Nii vallakeskuses kui külades (külakeskustes) vaba aja veetmise võimaluste proportsionaalne arendamine.

Valik toetab kaugemal asuvate külade arengut, asustuse ja elanikkonna ühtlasemat jaotust valla territooriumil.

2. Vaba aja infrastruktuuri ja tegevuse regionaalne aspekt:

Vaid oma valla elanikele ja mõningal määral maakonnale suunatud tegevus ning valla perspektiivist infrastruktuuri arendamine	
Oma niši leidmine (arendamine), pealinnaregiooni ja maakonna kõigile elanikele mõeldud vaba aja veetmise võimaluste väljaarendamine lisaks valdavalt kohalikele elanikele mõeldud tegevusele	
Võimalikult vähene panustamine kohalike vaba aja veetmise võimaluste arendamisele, toetumine pealinnaregiooni suuremates omavalitsusüksustes ja maakonnakeskuses pakutavale	

Strateegiline valik: Oma niši leidmine (arendamine), pealinnaregiooni ja maakonna kõigile elanikele mõeldud vaba aja veetmise võimaluste väljaarendamine lisaks valdavalt kohalikele elanikele mõeldud tegevusele.

Valik toetab tihedamat lõimumist pealinnaregiooni ja maakonnaga. Võimalusi valiku realiseerimiseks pakub eelkõige Keila jõe äärsete ja teiste puhkealade väljaarendamine.

Sotsiaalteenused ja tervishoid

1. Sotsiaalteenuste sihtrühmade valik:

Maksimaalselt lai teenuste sihtrühm kus sotsiaalprobleemid saavad kohapeal lahenduse ja osade teenuste osutamine koostöös teiste omavalitsusüksustega maakonnas	
Keskendumine üldisematele sotsiaalteenustele osade teenuste osutamine koostöös teiste omavalitsusüksustega maakonnas	
Piirdumine hädavajalike teenustega muudel juhtudel peavad abivajajad leidma lahenduse iseseisvalt ja/või mujalt	

Strateegiline valik: Maksimaalselt lai teenuste sihtrühm, kus sotsiaalprobleemid saavad kohapeal lahenduse ja osade teenuste osutamine koostöös teiste omavalitsusüksustega maakonnas.

Lähtumine omavalitsusüksuse piiratud võimalustest. Spetsiifilisemat sekkumist nõudvatel juhtudel on mõttekas ja ökonoomne teha koostööd maakonna sotsiaalhoolekandesüsteemi teiste partneritega.

2. Tervishoiuteenuse ulatus ja mitmekesisus vallas:

Keskendumine terviseedendusele, haiguste diagnoosil ja ravil toetutakse enamasti Tallinna linna tervishoiusüsteemile	
--	--

Keskendumine terviseedendusele, haiguste diagnoosil ja ravil toetutakse enamasti maakonna tervishoiusüsteemile	
Enamus valla elanikest toetub haiguste diagnoosil vallas tegutsevatele perearstidele	
Terviseedenduse ja perearstide võrgu kõrval arendatakse vallas maksimaalselt ka raviteenuseid	

Strateegiline valik: Keskendumine valla elanike vajadusi rahuldava perearsti- ja terviseedenduse süsteemi väljaarendamisele. Haiguste diagnoosil ja ravil toetumine enamasti Tallinna linna tervishoiusüsteemile.

Valla tervisekeskuse renoveerimisel vajalik siiski eriarstide vastuvõtu jaoks tingimuste loomine.

Erateenused ja kaubandus

1. Positsioneerumine:

Kohalike elanike vajadustest lähtuvalt võimalikult mitmekesise kaubanduse ja teeninduse pakkumine vallas	
Niši leidmine pealinnaregiooni ja maakonna elanike jaoks	
Vallasisesele arengule ei panustata, kohalike elanike kaubandus- ja teenindusvajaduste rahuldamine toetub peaaesjalikult pealinnaregiooni suuremate keskuste ja maakonna-keskuse arengule	

Strateegiline valik: Kohalike elanike vajadustest lähtuvalt võimalikult mitmekesise kaubanduse ja teeninduse pakkumine vallas.

Kohaliku omavalitsuse võimalused kaubanduse ja teeninduse arendamisel on piiratud ja on paratamatu, et kõrgema taseme teenindus ning kaubandus on valla elanikele kättesaadav Tallinnas.

2. Teenindus- ja kaubandusvõrgu ulatus vallas:

Kohila keskuse tugevdamine ja eelisarendamine	
Keskendumine esmatasandi kaubanduse loomisele külades (külakeskustes)	
Nii vallakeskusele kui küladele võrdse tähelepanu osutamine	

Strateegiline valik: Kaubandus ja teeninduskeskuse välja arendamine vallakeskuses Kohilas.

Valik lähtub eeldusest, et enamus valla elanikke elab Kohilas ja selle läheduses. Keskuse väljakujunemist takistavad elanike suur mobiilsus ja tugev konkurents naaberomavalitsustega pealinnaregioonis.

Turvalisus

1. Avaliku ja erasektori tasakaal avaliku korra kaitses:

Avaliku korra tagamisel loodetakse peamiselt avaliku sektori tegevusele ja senisest aktiivsemalt kaasatakse elanikke	
Senisest aktiivsemalt kaasatakse elanikke	
Senisest aktiivsemalt kaasatakse eraettevõtteid	

Strateegiline valik: Avaliku korra tagamisel lisaks avaliku sektori tegevusele aktiivselt ka elanike kaasamine.

Elanike kaasamine avaliku korra kaitsesse (kogukonnatunde tugevdamine, abipolitseinike arvu kasv jne.) vajab järjepidevat arendamist. Valik tähendab senise praktika jätkamist.

Kogukonnasuhted ja külaliikumine

1. Suhete piirkondlik iseloom:

Pealinnaregiooni põhiste suhete eelistamine	
Maakondlike suhete eelistamine	
Ülevallaliste suhete eelistamine	
Küla/kandikesksete suhete eelistamine	

Strateegiline valik: Arendustegevuses eelistatult ülevallaliste kogukonnasuhete tugevdamine.

Kohalik omavalitsus

1. Avalike ülesannete valik:

Keskendumine kohustuslikele ülesannetele	
Lisaks mitmete oluliste vabatahtlike ülesannete enesele võtmine	

Strateegiline valik: Kohustuslike ülesannete täitmise ja vallaelanike elukvaliteedi tagamise eesmärgil nende vabatahtlike ülesannete enesele võtmine, mille täitmine on efektiivsem tsentraliseeritult elluviiduna.

Vabatahtlike ülesannete võtmise vajadus tuleneb kohaliku omavalitsuse organite laialdasest vastutusest ning valla arengu komplekssest olemusest. Sellega kaasneb ka kulude kasv, kuid vabatahtlike ülesannete lisandumisel ei tohi halveneda kohustuslike ülesannete täitmine.

2. Partnerlus avalike ülesannete täitmisel:

Kohalik omavalitsus teeb võimalikult palju ise	
Ülesannete täitmisel tehakse aktiivset koostööd ettevõtete ja mittetulundusühingutega	
Ülesannete täitmine delegeeritakse võimalusel partneritele	

Strateegiline valik: Kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmisel aktiivne koostöö era- ja mittetulundussektoriga.

3. Regionaalne koostöö:

Ülesandeid täidetakse ja elanikke teenindatakse eelistatult vallas endas	
Ülesannete täitmisel elanike teenindamisel toetutakse võimalusel pealinnaregiooni põhisele koostööle	
Ülesannete täitmisel elanike teenindamisel toetutakse võimalusel maakondlikule koostööle	

Strateegiline valik: Ülesandeid täidetakse ja elanikke teenindatakse põhiliselt vallas endas, kuid toetutakse parima eesmärgi saavutamiseks vajadusel koostööle teiste piirkondadega.

Kohila arenguruum

Strateegia antud peatükis on terminid arenguruum käsitletud kolmel tasandil, liikudes laiaulatuslikumast – rahvusvahelisest – mõõtmest vallakeskse arenguruumi käsitluse suunas.

Esiteks tuleb vaatluse alla laiem geograafiline ruum, millega Kohila erineval viisil seostub ja soovib seostuda. Teiseks Kohila valla tähendus Eesti seisukohalt. Kolmandaks Kohila valla ümbruse lähiruum.

Kohila rahvusvahelises arenguruumis

Kohila vald rahvusvahelisel tasemel taotleb tuntuust ja enamat seotust järgmiste sihtide kaudu: koostöö arendamine sõprusvaldadega Läänemere regioonis ja Euroopas, osalemine rahvusvahelistes koostööprojektides ja ühendustes, kohalike ettevõtete, asutuste välissidemete toetamine, kultuuri ja spordi tippude rahvusvahelisele areenile

aitamine, traditsiooniliste ürituste rahvusvaheliseks muutmine ja rahvusvahelise kõlapinna laiendamine.

Kohila Eesti arenguruumis

Eesti-keskselt on Kohila vallal eelkõige täita ettevõtlus (tööstus-) piirkonna ning haridus-, spordi-, kultuurikeskuse ja mitmete üleriigiliste atraktiivsete sündmuste – keraamika sümposion, kogupere rokipiknik Kapa Rock, rahvaspordiürituste korraldaja roll. See tähendab vajaliku infrastruktuuri ja heade tingimuste (miljöö) loomist nii tegutsejatele, osalejatele kui ka pealtvaatajatele.

Heaks stiimuliks tegutsemiseks ja tulu teenimiseks kohalikele ettevõtjatele, põllu- ja ajapidajatele ning majapidamistele peaks olema täiendavate müügisündmuste lisandumine.

Kohila Rapla-Harju arenguruumis

Maakonnas (täienduseks rahvusvahelisele ja Eesti arenguruumile) iseloomustab Kohila valda eelkõige tööstuskülade, raudtee, piirkonna esindusstaadion, innovaailise gümnaasiumi, keskkonnahariduse, erakooli, loomemajandusklastri ja mitmekesiste kvaliteetsete teenuste ning sündmuste pakkumine.

Eesmärkide tulemusindikaatorid

Tulemusindikaatorite väärtuse mõõtmise kaudu saab hinnata liikumist valdkondlike ja üldiste eesmärkide täitmise suunas. Indikaatorid peegeldavad enamasti mitme erineva tegevuse elluviimise koosmõjul sündivat olukorra muutust.

Indikaatorite valik põhineb nii rahvusvahelistel (ELi strateegiad) kui üle-eestiliselt kasutuses olevatel (riiklikud strateegiad) näitajatel.

Mõõtmine põhineb kättesaadaval meetodikal, mida enamasti saavad läbi viia omavalitsuse spetsialistid.

Hindamiskriteerium	Hetkestase	Eesmärgi tase 2025
Elanike arv		
Rändesaldo		
Keskmine brutopalk		
Tulumaksu laekumine inimese kohta		

Ilmunud positiivsete kajastuste arv <i>versus</i> negatiivsete kajastuste arv.		
--	--	--

Ettevõtlusaktiivsus (ettevõtete arv 1000 inimese kohta)		
Ettevõtete arv ettevõtlusaladel		
Töökohtade arv ettevõtlusaladel sh kvaliteetsed töökohad		
Töötus		

Tööga seotud liikumisele kulutatud aeg		
Liiklusõnnetuste arv		

Kergteede pikkus kokku		
Tolmuvaba kattega teede pikkus kokku		
Energiasääst avaliku sektori majandusest		
Ehitatud (sh renoveeritud) elamispind		
Lasteaia kohtadega varustus		
25-64 aastaste elukestvas õppes osalemise määr		
Vähemalt keskharidusega inimeste osatähtsus 25-64 aastaste hulgas		
Valimisaktiivsus		

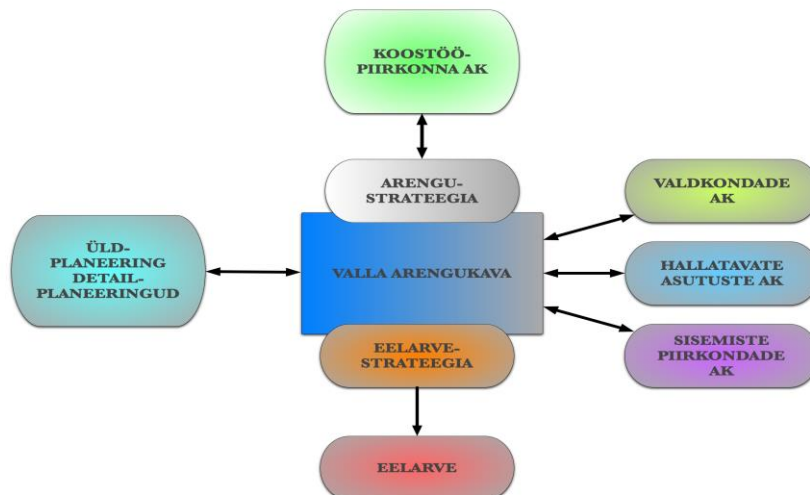
Vabatahtlikule tegevusele (sh õnnetuste tagajärgede likvideerimine) kulutatud aeg		
---	--	--

Seire, hindamine, strateegia uuendamine

Seire ja hindamise eesmärgiks on koguda informatsiooni, et strateegia kujundajad ja administreerijad saaksid tagasisidet strateegia elluviimise EDUKUSE ja TULEMUSLIKKUSE kohta, st. kui hästi kavandatu praktikas toimib ning kas ollakse saavutamas seatud eesmäärke.

Läbiviidud tegevuse eesmärkidele vastavuse hindamine ja käesoleva strateegia-dokumendi läbivaatamine ja uuendamine toimub vähemalt üks kord kolme aasta järel.

Arengukavade ja planeeringute koostamisel lähtutakse seostest järgneval skeemil:

Strateegias kasutatud mõisted

Arendusorganisatsioon - kõik institutsioonid ja spetsialistid vallas, kes tegelevad arendustegevusega ning tegutsevad koostöös.

Piirkond - asustus- või haldusüksustest koosnev kohaliku või regionaalse ulatusega funktsionaalsel või sarnasuslikul alusel piiritletud territoorium, mille täpsem ulatus sõltub piiritlemise aluseks olevatest konkreetsetest tunnustest.

Paikkond - asustussüsteemi esmane (alama astme) funktsionaalselt terviklik või ühtne koostisosa, mille moodustab asustusüksus või nende grupp.

Toimepiirkond - keskus-tagamaa süsteem, mis koosneb toimepiirkonna keskusest ning sellega funktsionaalselt seotud kohalikest keskustest ja nende tagamaal asuvatest paikkondadest, mille elanike jaoks on antud keskused peamiseks igapäevase ja perioodilise liikumise sihtkohaks. Toimepiirkonna ulatuses peaksid olema kaetud valdava osa elanike ja ettevõtjate vajadused nii tööhõive kui teenuste järele. Toimepiirkonna keskuste tagamaa siseselt eristatakse strateegia kontekstis ka selle linnalist lähitagamaad ning keskusega nõrgemalt seotud kaugemat tagamaad või selle ääreala.

Regioon - mistahes piirkond Eesti Vabariigis, mis võib hõlmata vastavalt kontekstile mitut valda või maakonda.

Linnapiirkond - valdavalt tiheasustusega ala, mis koosneb keskuslinnast või omavahel seotud linnadest ja nendega funktsionaalselt seotud eeslinna- ja valglinna piirkondadest.

Suuremateks linnapiirkondadeks on strateegia tähenduses linnalised piirkonnad, kus elab rohkem kui 50 000 elanikku.

Maapiirkond - maaliste paikkondade kogum väljaspool linnalisi keskusi ja nende linnalist tagamaad, mida iseloomustab hõre või väga hõre asustus.

Tööjõuareaal - statistiliselt väljaselgitatud inimeste igapäevase liikumise alusel sisemiselt seotud piirkond. Tööjõuareaalid võivad olla erinevat suurusjärku ning hierarhiliselt seotud.

Rahvastikukoormus - rahvastiku ja tema käsutuses olevate ressursside vahekord.

Visioon - soovitud tulevikuseisundi kirjeldus aastani 2025, mis on kohane jätkuma ka pikemaajalises perspektiivis.

Eesmärk - täpsem sihiseade arengu suunamiseks, mis seostub visioonis kirjeldatud soovitud tulevikuseisundi saavutamise

Meede - eesmärkide saavutamiseks kavandatav tegevuste kogum. Meede koosneb tegevustest, mille elluviimisel saavutatakse tegevuste väljundite tulemusena meetme oodatav tulemus. Kannab eraldiseisvat tähendust „meetmest“ kui tegevuskompleksist ELi struktuurifondide toetusvahendite kasutamisel.

Tegevus - täpsem alategevus või alategevuste kompleks meetme elluviimiseks, olles ühtlasi väikseim jälgitav strateegilise planeerimise ühik strateegias.

Horisontaalne väärtus - põhimõtted, millel on kõiki arengustrateegia strateegilisi valdkondi läbiv tähendus.

Haridusvõrk - haridusinstitutionide võrk, kus luuakse eeldusi selleks, et inimene saaks kujuneda harituks ja püsida harituna, areneda ning õppida kogu elu. Haridusvõrk ei ole piiritletud Kohila vallaga, vaid ulatub sellest väljapoole (Rapla- ja Harjumaa suunal).

Põhimõte - kokkulepitud reeglid, piirangud, käitumisjuhised.

Strateegia - üldine tegutsemisviis pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks dokumenteeritud tulevikukujutus; ideede, printsiipide, eesmärkide jt kompleks.

Tegevussuund - olemuslikult sarnaste tegevuste kogum, mille kaudu kavatakse saavutada püstitatud eesmärgid.

Tõmbekeskus - asula, mis on oma tagamaa (kuni 30 minuti autosõidu raadiuses) asulate elanikele oluline pendelrände sihtkoht.

Kasvukeskus - asula, kus kasvab elanike ja töökohtade arv.

Kant - on sotsiaalne ja kultuuriline asustuse algkooslus, millel on ühine "meietunne". See on ala, mida asustab konkreetne kogukond ja mis on neile "oma".

Traditsiooni võib mõista mitte ainult kui mineviku pärandit tänapäevale, vaid ka kui tänapäeval loodud järjepidevust, milles toetutakse minevikule. Traditsioonilisuse all ei tule mõista mitte niivõrd nähtuse muutumatust, kuivõrd nähtuse püsimist. Ent püsida saab ainult see, mis paindlikult muutub. Elu muutub kõigis oma avaldusvormides ja seda pidevalt. Ja kui muutub elu, peab muutuma ka rahvaluule või – rahvaluule kaotab oma otstarbe ja kaob. Seega, traditsioon on protsess, mis tasakaalustab muutusi. Traditsioon hoiab alal püsivaid mõtlemis-, väljendus- ja toimimisviise.

Kogukond - inimgrupp, mis jagab ühist kultuuri, väärtusi ja norme, omab ühist identiteeti ning on organiseerunud sotsiaalsesse struktuuri vastavalt mingi aja jooksul arenenud suhetele. Üksikisikud võivad kuuluda mitmesse erinevasse kogukonda, mis põhinevad kas geograafial, tegevusalal, ühistel sotsiaalsetel või vaba aja veetmise huvidel. Kogukond võib olla ka virtuaalne, näiteks kujuneda interneti vahendusel.

Rapla maakonna keskuste arengustrateegia

Eeluuringu aruande väljavõte

OÜ Positium LBS: Siiri Silm, Mari-Liis Lamp, 2009.a.

Uuring viidi läbi Rapla maakonna keskuste arengustrateegia koostamiseks. Uuringu eesmärgiks oli analüüsida Rapla maakonna elanike elu- ja töökohtade paiknemist, Rapla maakonna elanike ja eluruumide iseloomulikke tunnuseid, inimeste liikumisharjumusi ja Rapla maakonnaga seotud liikumismustreid, avalike ja erateenuste olemasolu, vajadust ja rahulolu ning Rapla maakonna identiteeti ja selle tugevust.¹

Rapla maakonnas on 2000. aasta rahva ja eluruumide loenduse andmetel 17 557 eluruumi ja 37 593 inimest. Elanike arv on suurim Rapla vallas, kus elab 25% Rapla maakonna elanikest. Elanike arvult teisel kohal on Märjamaa vald ning kolmandal KOHILA vald.

Pooled Rapla maakonna eluruumidest paiknevad ühepereelamutes. Kõige rohkem eluruumi paikneb ajavahemikul 1919–1945 ehitatud hoonetes. Peale 1990-ndat aastat ehitatud hoonetes olevaid eluruumi on ligikaudu 5%, mis on võrdne Eesti keskmisega. **Pärast 1991. aastat rajatud hoonetes olevate eluruumide hulk ja ka osatähtsus on suurim KOHILA vallas.** Eesti keskmisest ning naabermaakondadest on Rapla maakonnas rohkem üle 80 m² suuruseid eluruumi. Tehnovarustuse osas on Rapla maakonna eluruumid kehvemas seisus kui Harju maakonna omad.

Passiivse mobiilpositsioneerimise andmetel on Rapla maakonnas 39 125 elukoha ja 35 323 tööaja ankurpunkt. Nii elukoha kui tööaja ankurpunktide hulk on suvekuudel suurem kui talveperioodil.

Rapla maakonna sisesid pendelrändajaid ehk inimesi, kelle tööaja ankurpunkt paikneb elukohaga võrreldes mõnes teises Rapla maakonna mobiilsidemasti teeninduspiirkonnas, on vaadeldud perioodi kuude keskmiselt 9432. Igapäevase maakonnasisese pendelrände lähtekohtadeks on kõige enam Rapla 1, Rapla 2, Kehtna, Purku ja Inglise mobiilsidemastide teeninduspiirkonnad, kust käib tööajal mujale üle 500 inimese. **Maakonnasisese pendelrände sihtkohtadeks on aga kõige enam Rapla 1, Rapla 2, KOHILA ja Kehtna mobiilsidemastide teeninduspiirkonnad.**

Rapla maakonnast käib teistesse maakondadesse igapäevaselt tööajal keskmiselt 9296 inimest. Esikohal on samuti nagu vastupidise liikumise puhulgi Harju maakond, kuhu käib igapäevaselt tööajal ligikaudu 8000 inimest ehk 86% kõigist Rapla maakonnast mujal tööajal käivatest inimestest. Kõige rohkem käiakse Tallinnasse, kuid ka Tallinna lähiumbruse omavalitsustesse. Kui Rapla maakonda igapäevaselt käivate inimeste hulgas tuli Harju maakonna puhul esile selge sesoonne rütm, siis vastupidise liikumise,

¹ Kasutati 2000. aasta rahva ja eluruumide loenduse andmeid, passiivse mobiilpositsioneerimise andmebaasi ning küsitleti 150 Rapla maakonna elanikku.

Rapla maakonnast Harju maakonda, seda ei esine. **Kõige rohkem käib igapäevaselt tööajal teistesse maakondadesse inimesi Kiisa, KOHILA ja Rapla 1 mobiilsidemasti teenindus-piirkondadest.**

Rapla maakonnast käib igapäevaselt tööajal Tallinnasse 5732 inimest. **Kõige rohkem käib inimesi Tallinnasse Kiisa ja KOHILA mobiilsidemasti teeniduspiirkonnast.** Vastupidises suunas, Tallinnast Rapla maakonda, käib tööajal 2620 inimest. Kõige rohkem käiakse Kiisa mobiilsidemasti teeninduspiirkonda.

KOHILA mobiilsidemasti teeninduspiirkonda käib igapäevaselt tööajal teistest Rapla maakonna mobiilsidemastide teeninduspiirkondadest 615 inimest ning väljast poolt Rapla maakonda 640 inimest. KOHILA pendelrände tagamaa on tunduvalt väiksem kui Rapla linnal. Kõige rohkem inimesi tuleb maakonnasiseselt Kiisa mobiilsidemasti teenindus-piirkonnast ning väljast poolt maakonda Tallinnast. Vastupidiste liikumiste hulk, KOHILA mobiilsidemasti teeninduspiirkonnast välja, on väljapoole Rapla maakonda jäävatesse omavalitsustesse tunduvalt suurem kui maakonna siseselt.

Kõige rohkem elab õpilasi Rapla kandis (1214), millele järgnevad üle 500 õpilasega Märjamaa ja KOHILA kant. Üle 100 õpilase elab 20-s kandis. Kõige rohkem õpilasi käib kooli Rapla kanti (2283), mille osatähtsus kõigist Rapla maakonna kantidest on 36%, seejärel KOHILA ja Märjamaa kanti.

Ühest kandist teise kooli käivate õpilaste arv on suurim Valtu kandi ja Rapla kandi vahel. **Üle 100 õpilase käib Rapla kanti veel Alu ja Kehtna kandist ning KOHILA kanti Hageri ja Salutaguse kandist.**

Avalike ja erateenuste mitmekesisus on suurim Rapla linnas, millele järgnevad Rapla maakonna alevid (KOHILA, Märjamaa, Järvakandi). Rapla maakonnas on haridus-asutustest kõige rohkem lasteaaedasadid, mida on 31 asustusüksuses, järgneb algkooli tase (28 asustusüksuses), seejärel põhikooli tase (18 asustusüksuses) ning siis keskkooli tase (5 asustusüksuses). Keskkooli tasemeni saab õppida Rapla maakonnas viies asustusüksuses, lisaks Rapla linnale ka KOHILA, Märjamaa ja Järvakandi alevis ning Juuru alevikus. Huvikool on olemas Rapla linnas, Märjamaa alevis, Kaiu, Kehtna ja Hagudi alevikus.

Meditšiinasutustest on Rapla maakonnas kõige rohkem perearstikeskusi (16). Perearst puudub Vigala ja Juuru vallas. Apteek on Rapla maakonnas 14-s asustusüksuses ning hambaarst 9-s. Haigla paikneb Rapla linnas ja Märjamaa alevis. Meditsiinasutustega on kõige paremini varustatud Rapla linn, Märjamaa, Järvakandi ja KOHILA alev ning Eidapere, Kehtna ja Kärü alevik, kus on olemas nii perearst, hambaarst kui apteek.

Kõige sagedasemaks vaba aja tegevuseks on ülekaalukalt kaupluse külastamine: 91% külastab kauplust iga päev või mõned korrad nädalas. Järgnevad sportimine looduses (33%), sõprade või sugulaste külastamine (22%) ning spordiklubi või ujula külastamine (15%). **Vaba aja tegevuste asukohaks on kõige enam Rapla linn ning teised maakonna olulisemad keskused: Märjamaa, KOHILA ja Kehtna.**

Toimepiirkondade määramine

Raporti väljavõte

Täitja: Statistikaamet

Koostajad: Anu Tõnurist, Mihkel Servinski, Ülle Valgma

Toimepiirkondade määramine pendelrände ja rahvaarvu alusel

Üksnes pendelrände alusel toimepiirkondade määramine andis tulemuseks, et Eestis on 38 keskustagamaa süsteemi, kusjuures üheksa puhul jäi toimepiirkonnas elavate inimeste arv alla 5000.

Siseministeriumi juhendis on välja toodud, et toimepiirkonna puhul on oluline ka selle suurus, sest Eesti rahvastikku iseloomustav vähenemise ning vananemise trend on jätkuv ning seetõttu ei saa toimepiirkonnad olla rahvaarvult väga väiksed.

Harju maakonna territooriumil asub kaks toimepiirkonda. Eesti kõige olulisem keskus on Tallinn, mille toimepiirkonnas elab kokku 570 074 elanikku ning mille mõju ulatub kaugemale maakonnapiiridest väljapoole. Sellest tulenevalt on Tallinna toimepiirkonnal ka palju lahustükke. **Näiteks on Tallinn oluliseks pendelrände sihtkohaks Lihula ümbruses asuvatele kantidele, Raplamaa lõunaosas asuvatele Kivi-Vigala, Eidapere-Lokuta, Valgu kantidele ja Järvakandi alevile.** Samuti kuuluvad Tallinna lahustükkidesse Ollepa, Päinurme, Karinu, Koeru kandid ja Järva-Jaani alev Järvamaal ning Kilti-Vao, Rakke ja Piibe kandid Lääne-Virumaal. Pealinna mõjule saab Harjumaal vastu vaid Keila linn, millel on oma toimepiirkond. Ent Keila linna ümber ei teki tugevat lähivööndi, mis näitab seda, et Keila toimepiirkonda kuuluvate kantide hõivatute jaoks on siiski ka Tallinn oluline sihtkoht.

Rapla maakonna territooriumil asub kolm toimepiirkonda. Suurim neist on Rapla, mille rahvaarv on 14 510 elanikku. Rapla erineb teistest maakonnakeskustest selle poolest, et linna ümber ei teki tugevat linnastut, vaid suurem osa Raplaga seotud kante kuulub keskuse siirdevööndisse. Põhjuseks on siin Tallinna tugev mõju – palju kantides hõivatuid liigub tööle pealinna. Rapla kõrval on väiksema kohaliku toimepiirkonnana oluline veel Märjamaa (6054 elanikku). Pääaegu pool maakonna territooriumist jääb Tallinna mõjualasse. **Kõige tugevamalt on Tallinnaga seotud Kohila ümbrus. Hageri, Hagudi, Kohila, Härgla ja Rabivere kandid on pealinna lähivööndi osad.**

Gümnaasiumitaseme õpilaste haridusränne

Toimepiirkonnad peaksid lisaks töökohtadele ja avalikele teenustele tagama juurdepääsu ka kvaliteetsele haridusele. Igas toimepiirkonnas võiks asuda gümnaasium. Selgitamiseks välja, kas õppimisega seotud liikumine toetab selliste toimepiirkondade moodustamist nagu eelnevalt analüüsis välja pakutud, analüüsitakse gümnaasiumitaseme õpilaste haridusrännet.

Eraldi võib käsitleda Rapla, Lääne ja Lääne-Viru maakondade territooriumil asuvat Tallinna toimepiirkonda. Kuigi sealsete kantide hõivatud liiguvad tööalaselt Tallinna poole, käivad lapsed koolis oma maakonnas asuvates koolides: Rapla linnas, Kullamaa külas Läänemaal ja Kadrina alevikus ning Rakvere linnas Lääne-Virumaal. Seega kui toimepiirkonnad peaks määrama haridusrändemustrite järgi, siis ei kuuluks Kaiu, Kädva, Kärü ja Lelle kandidid Raplemaal, Kullamaa, Koluvere ja Liivi kandidid Läänemaal ning Vergi, Võsu, Palmse ja Loobu-Viitina kandidid Lääne-Virumaal Tallinna toimepiirkonda.